

Çekirdeksiz Kuru Üzümde Satışlar Başladı

Günnur BİNİCİ ALTINTAŞ

Üzüm; dünyada üretimi en yaygın olan kültür bitkilerinden birisidir.

Günümüzde dünyada yaklaşık 7,5 milyon hektar alanda üzüm üretimi yapılmaktadır.

İtalya, Fransa, İspanya, ABD, Türkiye, Portekiz ve Bağımsız Devletler Topluluğu üzüm üretiminde söz sahibi olan ülkelerdir.

Dünyada üretilen üzümlerin ortalama 700–850 bin tonu kurutularak değerlendirilmektedir.

Nitekim, 2004–2005 sezonunda dünyada 655 bin ton çekirdeksiz kuru üzüm üretimi gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

2005–2006 sezonunda da dünya çekirdeksiz kuru üzüm üretiminin geçen sezona göre yüzde 1.3 oranında artarak 663,5 bin ton olacağı tahmin edilmiştir.

Çizelge 1:
Dünya'da ve Türkiye'de Çekirdeksiz Kuru Üzüm Üretimi
Birim: Bin Ton

YILLAR	Türkiye	Avustralya	İran	Yunanistan	Amerika Birleşik Devletleri	Güney Afrika Cumhuriyeti	Şili	TOPLAM
2001/02	200.0	25.0	102.0	39.8	350.0	35.0	30.0	781.8
2002/03	210.0	29.0	107.0	20.0	318.8	33.0	34.0	751.8
2003/04	200.0	30.0	95.0	15.0	239.2	27.4	47.8	654.4
2004/05	250.0	24.0	90.0	35.0	175.0	37.0	44.0	655.0
2005/06*	242.0	25.0	80.0	20.0	231.0	21.5	44.0	663.5

Kaynak: İzmir Ticaret Borsası 2005 İktisadi Raporu

(*) Tahmini

Çizelge'den de görüldüğü üzere Türkiye, dünya çekirdeksiz kuru üzüm üretiminde % 36'lık payı ile ilk sırada yer almaktadır.

ABD ve İran üretimde söz sahibi olan diğer ülkelerdir.

AR&GE BÜLTEN 2006 AĞUSTOS – BÖLGESEL

Ancak, dünya çekirdeksiz kuru üzüm üretimi son beş yıllık dönemde azalış eğilimi göstermektedir.

2001–2002 sezonunda yaklaşık 782 bin ton olan üretim, 664 bin tona gerilemiştir.

Bu azalışta, ABD ve İran'daki üretim azalışlarının önemli etkisi olmuştur.

Ülkemiz üretiminde ise tam aksi bir durum söz konusudur.

Bu dönemde çekirdeksiz kuru üzüm üretimi, 200 bin ton'dan 242 bin tona yükselmiştir.

Ülkemizde çekirdeksiz kuru üzüm üretiminin tamamı Manisa ve İzmir illerinde yapılmaktadır.

Bölgemizde çekirdeksiz kuru üzüm bağ alanı yaklaşık 862 bin dekadır ve yıllar itibariyle incelendiğinde bağ alanlarının artma eğiliminde olduğu görülmektedir.

2001 yılında 748 dekar olan çekirdeksiz kuru üzüm alanları, yaklaşık 862 bin dekara ulaşmıştır.

Çizelge:2
Ege Bölgesi Çekirdeksiz Kuru Üzüm Alanları
Birim: Dekar

Yıllar	Alan
2001	783,730
2002	794,180
2003	812,116
2004	820,850
2005	850,790
2006	861,560

Kaynak İzmir Ticaret Borsası Kayıtları

Bağ alanlarındaki bu artış da doğal olarak üretime yansımaktadır.

Nitekim İzmir Ticaret Borsası'nın koordinatörlüğünde gerçekleştirilen rekolte tespit çalışmaları sonucunda, hava şartlarının normal devam etmesi halinde, 2006–2007 sezonunda 256,049 ton çekirdeksiz kuru üzüm üretileceği tahmin edilmiştir.

Bilindiği gibi, Türkiye'deki üzüm tüketimi; üretimin, sofralık, şaraplık veya kurutmalık olmasına göre farklılık göstermektedir.

Sofralık ve şaraplık üzüm üretiminin önemli bir bölümü iç piyasada tüketilmektedir.

Kuru üzümde ise tam tersi bir durum söz konusudur.

Üretilen çekirdeksiz kuru üzümün önemli bir bölümü ihraç edilmektedir.

Bu ürün Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren geleneksel ihraç ürünlerimiz arasında yerini almış durumdadır.

2005 yılı itibariyle 101 ülkeye yaklaşık 226 bin ton ihracat yapılmış, 239 milyon dolar gelir sağlanmıştır.

En önemli pazarlarımız; başta Fransa, Hollanda, Almanya, İtalya ve İngiltere olmak üzere Avrupa Birliği ülkeleridir.

Nitekim son yıllar itibariyle gerçekleştirilen çekirdeksiz kuru üzüm ihracatının yüzde 80 civarındaki kısmı Avrupa Birliği'ne olmuştur.

Ancak, sektörün sorunları vardır.

Bağ alanları ve dolayısıyla çekirdeksiz kuru üzüm üretimi sürekli artmaktadır.

Tüketimin ve ihracatın aynı hızla artmaması sektörde arz fazlasına yol açmaktadır.

Yanı sıra zaman zaman kalıntı sorunu yaşanabilmektedir.

Sorunların aşılması için;

- ❖ Bileşiminde yüksek oranlarda kurşun, demir gibi ağır metal iyonu bulunan kimyevi gübre, potasa vb. girdiler ile kalıntı sorunu yaratan zirai ilaçların gıda maddeleri üretiminde kullanılması önlenmelidir.
- ❖ İthal ve imal edilen her türlü tarım ilacı reçeteye bağlanmalı ve reçetelerin de sadece ziraat mühendislerince yazılabilmesi sağlanmalıdır.
- ❖ Bandırmasız ürün üretimi yaygınlaştırılmalıdır.
- ❖ Kuş üzümü, şaraplık üzüm ve organik üzüm üretiminin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
- ❖ Ayrıca yaş üzüm ihracatı teşvik edilmelidir.
- ❖ Yurt içi tüketimin arttırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
- ❖ Çekirdeksiz kuru üzüm ekiliş alanlarının daha da artmasını önleyecek ve alternatif ürünlerin üretimini teşvik edecek politikalar uygulanmalıdır.